

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE se primesc la administraŢia. Preţul după tariful şi învalia.

Manuscrisele nu se înnapoiacă.

In memoria lui Alexandru Bogdan.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenţilor dela gimnaziul gr. or. român din Braşov invită cu toată stima la şedinţa publică întru amintirea neuitatului profesor Dr. Alexandru Bogdan.

Şedinţa publică se va ţinea: Duminică în 8 (21) Martie 1915 la 3 ore p. m. în sala festivă a gimnaziului român.

Intrarea liberă. Eventuale oferte benevole se primesc cu mulţumită şi venitul curat al şedinţii publice se va folosi pentru scopuri culturale şi de binefacere.

Program :

- 1. Cuvânt de deschidere, rostit de d-nul profesor Dr. Iosif Blaga, presidentul societăţii de lectură.
2. a) G. Dima: »Spre cer ridic ochii« (text bisericesc) şi b) C. Porumbescu-G. Dima: »Tricolorul«, — coruri vocale executate de corul societăţii, dirijat de d-l prof. G. Dima.
3. Murind, poezie de G. Coşbuc, — recitată de G. Gociman, student de cl. VII. gimn.
4. Profesorul Dr. Alexandru Bogdan, notiţe biografice, de Răzvan Prişcu, student de cl. VIII. gimn.
5. G. Dima: »Cântec ostăşesc« (text de G. Coşbuc), cor vocal executat de corul societ. de lect., dirijat de d-nul prof. G. Dima.
6. O scrisoare din Muselim-Selo, poezie de G. Coşbuc, recitată de Pompeu Grigoriţă, student de cl. VII. gimn.
7. Răsboiul şi literatura, disertaţiune de Aurel Voinea, student de cl. VIII. gimn.
8. Rugămintea din urmă, poezie de G. Coşbuc, recitată de Romul Mager, student de cl. VII. gimn.
9. a) C. M. de Weber : Rugămintea înainte de luptă şi b) C. M. de Weber : Spada (Th. Körner), — coruri vocale, executate de corul societăţii de lectură, dirijat de d-l prof. G. Dima.

La prinosul de recunoştinţă pioasă, pe care-l vor aduce elevii şcolilor noastre centrale în şedinţa publică de Duminică memoriei neuitatului lor profesor, dela a cărui moarte eroică se implinesc tocmai cinci luni, — suntem convinsi că vor lua parte toţi acei, cari l-au cunoscut, stimat şi iubit pe eroul, care îşi doarme somnul de veci în mormântul solitar dela Zumina.

Prinosul recunoştinţei prof. iubit Horaţiu C. Deac.

Nori grei şi negri să ridică asupra patriei noastre şi tunete îngrozitoare sgudue întreg văzduhul, parcă mânia lui Dumnezeu s'ar fi lăsat asupra omenimii. Dar bubuilul îngrositor nu-e tunetul obicinuit în zilele de vară, când cerul după ce şi-a arătat mânia, lasă să strălucească razele soarelui dăţătoare de viaţă, cîe urletul tunurilor inimicului, cari împrăştie moarte şi perire pe unde ajunge şi ne ameninţă scumpa noastră patrie. Dar fi el iubitor nu-şi lasă patria să piară, el aleargă cu dragoste într'u apărarea ei, lăsând pre cei de acasă cu puţină nădejde de a-i mai revede

zi de zi sesose veşti zdrobitoare de inimă că fi şi părinţii iubiţi, cu secle şi sutele şi-au dat viaţa pe câmpul de onoare lăsând în urma lor multă jale şi plânsare amare.

Din camera italiană.

— Apărarea economică şi militară a Italiei. —

Camera Italiană a discutat luni proiectul de apărare economică şi militară. Ministrul de justiţie Orlando susţinând proiectul său, neagă că ar avea un caracter excepţional. Toate statele — spune ministrul — au dispoziţiuni analoage ba chiar cu sancţiuni mai severe. Proiectul nu aduce nici o atingere libertăţii presei sau libertăţii cuvântului, libertăţile individuale iarăşi nu sunt ameninţate pentru că ele nu pot concepe măcar libertatea de spionagi. (Vii aprobări!)

Oratorul crede că libertatea poate fi unită cu puterea pe care statul trebuie să o aibă spre a susţine greaua luptă pentru existenţă. Dar dacă ar fi silit statul să aleagă între libertate şi siguranţa ţării, atunci ar sacrifica cu strângere de inimă dar fără ezitare libertatea faţă de siguranţa ţării. (Foarte vii aprobări şi aplauze).

Prim-ministrul Salandra răspunzând oratorilor, cari au pus guvernului întrebări cu privire la politica internaţională, spune că interesele ţării impun guvernului să fie rezervat. Se mulţumeşte deci să confirme declaraţiile făcute ultima dată fără a schimba nimic şi fără a adăuga la cele spuse. Oratorul a spus apoi :

Cabinetul nu are nevoie de o nouă notă de încredere peste cele ce i s'au dat în repeţite rânduri de parlament. Roagă camera să voteze proiectele necesare pentru salvagardarea intereselor supreme ale ţării. (Foarte vii aprobări).

Camera prin apel nominal cu 334 voturi contra 33 adoptă ordinea de zi propusă de dl Carboni zicând: Camera, convinsă că proiectul privitor la apărarea economică şi militară a ţării corespunde cu interesele supreme ale ţării — trece la discuţia pe articole. Votul a fost primit cu aplauze.

Diplomaţi turci şi bulgari în România. Din Bucureşti se anunţă: Preşedintele Camerei otomane, Halli-bey, care se află în Capitală la hotelul Palace Athènes, a avut întrevederi cu d-nii von dem Busche, ministrul Germaniei, cu d. Radef ministru Bulgariei precum şi cu mai mulţi bărbaţi politici români.

Luni seara a sosit în Bucureşti, d. Ghendieff, fost ministru de externe al Bulgariei, şi care a fost în misiune diplomatică la Roma.

D-l Ghendieff împreună cu d-l Radef, ministrul Bulgariei în Capitală, au avut o întrevedere cu ministrul turc Sefa-bey şi cu Halli-bey preşedintele Camerei otomane.

Pressa grecească faţă de intenţiile Rusiei.

Ziarul elen »Embros«, organ personal al d-lui Venizelos, fost prim-ministru al Greciei, anunţă că guvernul rus a trimis o notă diplomatică la Paris şi Londra, în care după ce se enumără din nou pretenţiunile imperiului moscovit de stăpânire asupra Constantinopolului, se cere imperios, ca Franţa şi Anglia să aprobe în scris aceste pretenţiuni, obligându-se formal a le susţine atunci când nevoia va cere aceasta.

După ziarul »Embros« pretenţiunile formulate prin această notă a Rusiei, ar fi următoarele :

- 1. Să se recunoască Rusiei dreptul de stăpânire asupra Bosforului, Constantinopolului, mării de Marmara şi strâmtorile Dardanelor cu ambele maluri (Asiatic şi European) având o rază de 50 kilometri, care să serve ca hinterland ;
2. Forturile, întăriţurile şi cetăţile fortificate existente actualmente pe teritoriile ce se vor ceda Rusiei, să nu fie dărâmate, ci ocupate de armatele ruseşti.
3. Constantinopolul să fie declarat port liber, numai pentru comerţul statelor aliate.

Comentând această notă ziarul grec, se ridică cu multă energie contra tendinţelor Rusiei, care odată stăpână pe Constantinopol şi Dardanele, voeste să exercite o adevărată tiranie asupra întregului comerţ mondial şi în special asupra statelor din Balcani, prin menţinerea fortificaţiunilor existente, fapt ce constituie un pericol permanent pentru independenţa lor în viitor.

»Embros« se mai ridică şi contra pretenţiunii formulate de Rusia, ca libertatea comerţului în străintări să fie asigurată numai puterilor triplei înţelegeri, ceea ce înseamnă, că comerţul celorlalte ţări, va fi dacă nu interzis, dar îngreunat în aşa fel, în cât va deveni imposibil.

Un alt ziar elen, semioficiosul »Nea Allia« ocupându-se de pretenţiunile formulate de Rusia, asupra stăpânirii Dardanelor şi Constantinopolului, scrie următoarele :

»E oare posibil ca Anglia, Franţa, Germania, Italia, Austro-Ungaria cum şi micile state din Balcani să permită Rusiei a se instala a tot puternică la Constantinopol şi în Dardanele? ..

»Noi credem că nu, stăpânirea Constantinopolului de către Rusia fiind o imposibilitate de fapt, cu toate intrigile diplomaţiei moscovite din ultimul timp!

»De asemenea Constantinopolul nu poate aparţine nici Bulgariei, întrucât Europa nu poate avea încredere într'un stat Slav, avându-se în vedere tendinţele panslavismului de a acapara stăpânirea întregului Balcan.

»In asemenea condiţiuni Europa va fi nevoită să cedeze Greciei stăpânirea acestui oraş ca o moştenire ce i se revine de drept şi în mod indiscutabil«.

De altfel cedarea Constantinopolului regatului elen se impune şi pentru a se termina odată animozităţile dintre marile puteri, în privinţa acestei stăpâniri şi care nu odată a degenerat în războaie sângeroase. »In ceea ce priveşte soluţia, ca vechea noastră moştenire să fie dată altei puteri, o respingem categoric cu adăogarea că Constantinopolul a devenit astăzi pentru Grecia şi va fi şi în viitor ceea ce a fost Creta în trecut.

Neutralitate espectralivă armată — nu definitivă.

— Un articol al d-lui P. P. Carp. —

Sub titlul »Neutralitatea« nou înfiinţatul ziar bucureştean »Moldova« publică în numărul de alături următorul articol din penna d-lui P. P. Carp :

MOTTO.

Un popor care are conştiinţa valorii sale, nu se poate mulţumi cu asigurarea stărei sale materiale; el dă dovezi de energie morală şi de putere de sacrificiu în urmărirea aspiraţiunilor sale ideale.

Giolliti.

Pe câmpiile Poloniei, pe crestele Carpaţilor, în nordul Franţei se dau lupte uriaşe de al căror rezultat atârână şi soarta noastră, şi sunt oameni politici cari vor să impue ţării şi Coroanei o neutralitate definitivă.

Motive pentru o asemenea politică periculoasă prin slăbiciunea ei nu se invoacă, fiindcă e greu de a da ca motiv lipsa de bărbăţie, ci se pune înainte un pretins vot al consiliului de coroană.

Legenda aceasta trebuie distrusă odată pentru totdeauna.

Consiliul de coroană nu a votat neutralitatea.

Consiliul de Coroană a respins propunerea domnului Carp de a intra imediat în luptă alături de Germania, a respins apoi în unanimitate ideea de a merge cu Rusia, şi propunerea de neutralitate combătută de d-nul Carp a fost înlocuită cu propunerea de espectralivă armată, făcută de domnul Marghiuoman.

Aceasta este adevărul şi rămâne bine înţeles că răspunderea unei politici fatale pentru ţară şi tron rămâne întregă acelor cari o propovăduiesc.

Fatale pentru Ţară !

Ar fi o neînţeleasă iluziune să credem că am putea sta simpli spectatori ai conflictului european şi că biruitoarii se vor grabi a ne plăti inacţiunea noastră.

Cel mult, am putea spera să rămănem în limitele de astăzi.

În cazul acesta ne-am găsi faţă cu o situaţiune de o gravitate excepţională.

Statul are astăzi o datorie flotantă de 400 milioane, credite acordate în

temeiul unor nevoi strângătoare, se pot evalua la alte 600 de milioane deficitele bugetare.

Dacă va mai ţine războiul şase luni, va mai spori cu două sute de milioane miliardul de mai sus. Şi atunci la cine avem să ne adresăm ?

Germania învinsă, nu va putea să ne vie în ajutor; învingătoare, e probabil, că nu se va grăbi a răsplăti ingratitudinea noastră.

Tripla înţelegere, care astăzi a şi cheltuit aproape 200 de miliarde şi ale cărei sarcini vor creşte din ce în ce mai mult, chiar în caz de victorie, va trebui să locuiască ranele sale, până a nu satisfac nevoile unui indiferent şi atunci se va impune o reducere simplă a bugetului nostru.

Bilanţul neutralităţii va fi deci lipsa de amici în afară, lipsa de mijloace în lăuntru şi stagnaţiune completă în înzestrarea ţării cu mijloace de producţiune, fără să mai vorbim de reducerea armatei şi a unui număr însemnat de funcţionari peste care s'ar altoi depresiunea morală a unei inacţiuni suspecte.

Tabloul acesta trist dar veridic în sprjinul căruia vom aduce la neove probe amănunţite, se schimbă dacă întrăm în acţiune, acolo unde ne chiamă onoarea şi interesul nostru.

Basarabia reluată ne-ar aduce un spor de putere, care ne-ar permite să menţinem şi armata şi bugetul în starea lor normală şi Germania recunosătoare ne-ar înlesni lichidarea situaţiunii noastre financiare.

Fatale pentru tron !

Avem un tinăr suveran spre care se îndreaptă speranţele noastre, şi care are nevoie să dobândească două lucruri care fortamente îi lipsesc încă : autoritatea în lăuntru şi încrederea în afară.

Cu neutralitatea nu va putea obţine nici una, nici alta; şi când regulara situaţiunii europene va lăsa neutrala România slăbită şi izolată, toate nemulţumirile se vor îndrepta în contra Coroanei.

Toţi acei care erau pentru acţiunea cu tripla alianţă sau în contra ei, vor face Coroana răspunzătoare de efectele inacţiunii noastre.

Nemulţumirea alimentată prin reducerea forţată a bugetului, va lua proporţiuni din ce în ce mai grave şi intrigile din afară vor găsi un teren pregătit de noi însine.

Să nu se uite că dacă numele de Hohenzollern este o mândrie şi o forţă, el este totdeauna în ochii unei puteri ce se dă astăzi de amică o pledică ce trebuie înlăturată.

Activitatea ligii italo-române.

Din Roma se anunţă : Secţiunea economică a Ligii italo-române s'a întrunit Duminică la Institutul Colonial în prezenţa a numeroşi deputaţi. Secţiunea a fost definitiv constituită sub prezidenţia d-lui Pantano, iar ca secretar d-l Grassi. S'au ales câte-va comisii însărcinate să studieze şi raporteze asupra unor importante probleme economice, cari interesează pe Italia şi pe România, mai ales în privinţa raporturilor comerciale, de bănci, de comunicaţiuni pe căile ferate şi maritime, şi emigraţiune.

nu preste mult s'a schimbat în adevărată adorare. Cu căldură respusă scribam vorbele, când ne spunea, cât de frumos ieste, ca omul să poată idealiza natura, să poată prinde frumseţile ei. Sufletul său vecinic dornic de frumos nu se îndestula cu locul scund dintre păreţii şcolii, el sbura peste dealuri şi câmpii, cari le vedea şi simţea atât de încântătoare şi numai atunci era fericit, când se afla sub cerul liber, unde prin mâna-i destoinică prindea pe pânză frumseţile naturii, iar noi îl priveam cu uimire, i-i urmăream cu atenţiune încordată mişcările mânei binecuvântate şi a penelului, cu care prindea pe pânza moartă o ideie, care exprima adevărate frumseţi naturale.

Astfel îşi petrecea zilele senine de toamnă şi adeseori ne zicea: »E păcat de Dumnezeu să lăsam atâtea frumseţi să piară, să le acopere moartea cumplită a nemiloasei ieraci. Iar în zilele de iarnă lucra neîntrerupt în atelierul său. Mai mare-ţi lera dragu să-i vezi odata de lucru, care era im-

podobită cu tablouri frumoase de o adevărată artă ce se pot vedea şi azi în Gherla.

Iar la şcoală, în oarele de l. română şi desen vorbind despre frumseţile naturii, nici când nu uita de neamul nostru atât de mult legat de ea, de bucuriile şi suferinţele lui; ne vorbea cu însufleţire de plăcerea ce o poate câştiga omul din poezile populare în care îşi exprimă Românul tot ceea ce simte şi-i impresionează.

Într'o limbă dulce, frumoasă şi clară ne rostea prelegerile sale din română şi desen. Ne mi spunea: cui să ne purtăm în viaţă faţă de poporul român, care suferă atât de mult...

Nădejdi mari erau legate de profesorul H. Deac. Şi iată că moartea ni te-au răpit. Deşi Te-ai luptat pentru scopuri sfinte şi ai avut o moarte atât de glorioasă, totuşi mare este durerea noastră, adăncă e jalea tuturor elevilor, căci în Tine am pierdut nu numai noi — elevii — cel mai sump odor, dar

întreg neamul românesc un bun sfetnic, iubitor dascăl, un artist de valoare cu vltor frumos. Chiar de acela neamul ar trebui ca să se intereseze de creaţiile tale.

El doarme acuma la umbra brizilor somnului liniştit, iar la capul lui murmurul păraşului de munte îi cântă jalea noastră. Natura pe care atât de mult a iubit-o nu l-o părăsit nici după moarte, ci l-a primit în braţele sale iubitoare.

Dormi în pace suflet blând, căci amintirea Ta, va rămânea scrisă cu slove de aur în inimile noastre, cari vor ridica suspinuri jalnice către Atotputernicul pentru liniştea sufletului Tau atât de iubitor de adevăr şi frumos.

În numele elevilor :

Ioan Lolicia învătător.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 16 Martie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Pe frontul din Polonia, lângă *Lokusno*, spre ost dela *Sulejow* am respins atacurile dușmane. În regiunea *Gorlice* au fost zădărnice mai multe atacuri dușmane de noapte. În *Carpați*, pe cea mai mare parte a frontului, au fost erii numai lupte de artilerie. Spre nord dela pasul *Uzso* e relativ liniște. Dușmanul a suferit pierderi grele în luptele de alaltaeri. Din detașamentele din prima linie de foc s'au nimicit 2 batalioane, iar noi am făcut prizonieri 650 de soldați dușmani capturând și 3 mitraliere. Spre nord del. *Wisłom* am ocupat o înălțime și am făcut prizonieri 380 de soldați ruși. Pe înălțimea din ostul *Otynei* am respins încercările Rușilor de a ne sparge rândurile. Prin noi înțări dușmanul iarăși a progresat pe aceste înălțimi. Cu ocazia acestor atacuri Rușii au suferit însă pierderi grele. Fiecare atac al lor l-am respins în mod sângeros.

General de divizie Joffer, locuitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 15 Martie.—Buletinul oficial al marei cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Spre sud dela *Ypern* am cucerit înălțimea engleză *St. Eloi*, pentru care decurge lupta de alaltieri. Pe coasta sudică a înălțimei *Loetto* decurge încă lupta pentru ridicătura de munte din nord-vestul *Arras*-ului. În *Champagne* au fost zădărnice mai multe atacuri franceze izbîndu-se de focul nostru; dușmanul a suferit aici pierderi grele. Spre nord dela *Beaudojour* le-am lăsat Francezilor mai multe tranșee. În *pădurile argonice*, precum și la marginea vestică a acestora s'au desfășurat lupte, cari în și acum.

Pe câmpul de operații dela est: Rușii au atacat de pe ambii tărmi al râului *Oreia*, precum și spre nord-ost dela *Frasnis*. Pretutindeni i-am respins însă. Lupta a fost îndârjită mai cu seamă în jurul *Ydnorosekului*, unde am prins 2000 de Ruși. Din sudul *Vistulei* n'avem nimic de semnalat.

Efectivul armatei române.

— 900.000 combatanți. —

Cețim în ziarul »Seara«:

Efectivul de războiu al armatei române a sporit dela 600.000 combatanți la 900.000.

Se înțelege că trebuie să explicăm de îndată de unde a răsărit acest spor de 300.000 oameni sub vârsta de 40 ani.

Explicația e totuși foarte lesne de dat.

Prin recrutarea anticipată a claselor 1916 și 1917 efectivul a fost sporit cu 120 mii oameni. Restul până la 300 mii îl reprezintă scutiții și reformații cari au fost revizuiți.

Da, au fost găsiți ca buni pentru serviciul militar, de care se crezuse scăpați. 180.000 dintre acei cari fusese scutiți și reformați.

Constatăm deci că 120.000 tineri din contingentele 1916 și 1917, uniți cu cei 180.000 foști scutiți și reformați formează plusul de 300.000 la efectivul de 600.000 combatanți cunoscut până anul acesta.

În caz de războiu deci, țara va avea cu ce completa golurile ce s'ar face în rândurile intrate în luptă

Noua preparandie românească din Gherla.

Cu 1 Septembrie c. se va deschide o nouă preparandie (școală normală) românească în Gherla, în care se vor primi, în condiții egale, eleve române gr. catolice și gr. orientale, doritoare a și câștiga diploma docentă. Comentând acest fapt important în viața noastră școlară, scrie între altele:

În împrejurările, nespus de grele, prin cari trecem azi, ne e foarte binevenită această veste îmbucurătoare, și trebuie să revenim asupra ei.

Ne gândim, mai întâi la lipsa de învățători români, ce s'a remarcă în vremea din urmă, în mod așa de simțitor. Lipsa aceasta a învățătorilor n'a potentat, în mod foarte însemnat, în zilele de azi, când atâția și atâția învățători ai noștri au părăsit catedra și au plecat pe câmpul de luptă, și și îndeplinesc datoria pentru patrie și tron.

Cariera docentă, în afară de îndrăgirea ei importantă pentru creșterea tinerilor noastre odrasle, este, în vremea din urmă, bine retribuită, încă ne surprindea faptul, că așa de puțini o îmbrășeau. Și așa am ajuns să avem în țara noastră, dar numai, că multe școli de ale noastre tănău, sau se închideau chiar, în lipsa de puteri didactice suficiente.

Dieceza de Lugoj a deschis cea dintăi preparandie pentru fete — de ambele confesiuni — în care aflăm, că s'au înscris până acum (în cursul prim) pe lângă cele 28 eleve ordinare, încă alte 30 privatiste. Dieceza de Gherla, care avea și până acum institutul ei pedagogic pentru eleve, începează această operă de regenerare, și întărire a instrucției noastre primare, pînă la noua instituție culturală, ce și va începe activitatea cu 1 Septembrie a viitorului an școlar.

Salutăm, cu toată căldura inimii noastre, pe viitorul confrate în ogorul culturii naționale.

În afară de înmulțirea forțelor noastre didactice, cele două preparandii românești înseamnă pentru noi și o operă de netăgăduită importanță socială.

La alte neamuri, cu situații economice mult mai favorabile, educația fetelor nu pierde nici-odată din vedere scopul practic, asigurându-le o carieră, pentru cazul că ele ar fi necesitate, să se susțină singure, cu munca lor cinstită, în lupta grea a vieții.

La noi nu s'a făcut aproape nimic în această direcție, cu toate că chiar fetele noastre erau mai avizate a-și asigura un viitor, fie acela cât de modest.

Se primău, până înainte cu un deceniu, eleve privatiste și la preparandia din Blaj, de unde au ieșit multe învățătoare harnice, cari au muncit cu succes pe terenul instrucției primare, — dar cursurile pentru elevele privatiste s'au sistat la Blajul, care era cel mai indicat să le sistăm, n'a mai revenit asupra lor.

Frecvența deosebit de mare a elevelor din cursul prim al pedagogiei din Lugoj — 58 eleve, când legea nu admite decât 30 — arată, că institutul pedagogic pentru fetele noastre era o necesitate.

Noul institut similar, ce se va deschide la Gherla, va umplea pe deplin acest gol simțit și forțele noastre didactice se vor înmulți în mod foarte îmbucurător.

Alături de învățătorii noștri dela sate, vom avea în curând zeci și zeci de învățătoare harnice, cari vor îndeplini o misiune culturală atât de importantă, și se vor ști, în aceeași vreme, la adăpostul grijilor traiului de mâine, a cărui povară o simțim cu toții și, — mai mult decât noi — au să o simțim fetele noastre, cari nu-și vor asigura o carieră, în aceste zile de cataclism!

Salutăm, cu toată dragostea, noua instituție culturală românească dela Gherla!

Aprovizionarea populației din comitatul Sibului. Pe ziua de poimâine, Vineri, 19 Martie n. e conchemată congregația comitatului Sibului la ședința extraordinară. Congregației acesteia — scrie »Tel. Rom.« — li incumbă o importanță deosebită, având ea de scop aprovizionarea populației din comitat cu alimentele trebuincioase: grâu, cucuruz și făină, pe timpul până la sosirea proximei recolte.

Organele administrative din comitat, în mod oficial au constatat, că ce cantități de grâu, cucuruz și făină se mai află azi în cele două orașe: Sibiu și Sebeș și în comunele rurale

din comitat deoparte, iar de altă parte ce cantitate de grâu, cucuruz și făină s'ar cere spre aprovizionarea populației cu aceste alimente până la 1 August a. c. va să zică până la sosirea noii recolte.

Pe temelul cercetărilor și al calculărilor comisiei economice comitatense s'a constatat că s'ar cere încă un cvant de circa 360 vagoane de bucate. — dintre care circa 290 vagoane cucuruz, iar 70 vagoane grâu, — pentru ca cu ele și cu cantitățile de bucate aflătoare azi în posesiunea singuraticilor locuitori din comitat, să-și poată afla alimentarea sa întreaga populațiune din comitat, până la recolta viitoare.

S'a decis deci, ca să se întreprindă pașii de lipsă pentru procurarea cantităților încă trebuincioase de grâu și cucuruz. Și anume se speră, că grâu se va putea procura dela regiun. Cucuruzul însă să se procure din România și spre acest scop comitatul sa contrație un împrumut până la suma de 1.200.000 cor. d la bancile noastre din Sibiu.

Acestea va avea să le voteze congreșul din 19 Martie. Și te va vota negreșit cu deosebită plăcere, conștienți fiind membrii congregației, că prin aceasta li îndeplinec o deosebită datorie față de publicul din comitat.

În urma prezențierii organelor noastre administrative, — cari negreșit se vor îngriji și de împărțire dreaptă și echitabilă a bucatelor procurându-le între locuitorii din comitat, — putem privi cu oarecare încredere în viitor, chiar și în timpurile acestea de atîta restrîctie și lipsă.

Adunarea „Victoriei“.

Duminecă s'a ținut la Arad adunarea generală a fruntașului nostru institut financiar „Victoria“ sub presidial P. C. Sale părintelui protosinel Roman R. Giorogariu. Adunarea, la care au participat numeroși acționari, a aprobat cu unanimitate raportul și bilanțul încheiat cu 31 Dec. 1914 primind toate propunerile direcțiunii.

Dividenda a fost fixată cu 20 cor., iar în direcțiune au fost realeși d-nii Dr. Ștefan C. Pop și Mihai Veliciu.

De încheiere d-nul adv. Dr. Aurel Grozda a adus elogii conducătorilor „Victoriei“ și cu deosebire distinsului ei președinte *Sava Raicu*.

Din raportul anual aprobat de adunare reținem următoarele părți de un deosebit interes:

„Dintre funcționarii noștri de-odată cu declararea mobilizării au fost 27 niș chemați sub arme și azi cu toții sunt pe câmpul de luptă. Mai avem încă 5 asentați, cari verosimil încă vor intra sub arme. La rugărea noastră și din bunăvoința guvernului 3 șefi de secții au fost concediați pe timp nedeterminat.

În această situație am început semestrul al doilea și prin faptul războiului toate băncile au fost puse la grele încercări. Cea mai mare grijă ne-au făcut-o însă deponenții, cari volau a-și retrage toți banii deodată din bănci. N'a fost aceasta neîncredere față de institut, ci în urma spaimii războiului mai ales deponenții mici, cereau banii fără de abziere statutară, ca să-și aibă toți în mână. Disponând însă de sume considerabile la casă, am plătit și sume mai mari imediat și fără de abziere. Mai târziu deponenții fricoși, după ce s'au convins că își capătă banii, s'au liniștit și au început a aduce banii îndărăt și a-și depune spre fructificare. Ne-am dat toată silința pentru a putea prelătămpana retragerile acestea, făcând sacrificii mari prin ținerea la casă a sumelor mari neproductive în bani gata.

Acest fapt a influențat și venitul net al anului trecut.

O mișcare îmbucurătoare se observă însă la deponenți și cu o deosebită mândrie anunțăm, că deponenții la noi nici în anul acesta critic n'au scăzut, ci au crescut cu aproape un jumătate de milion, urcându-se starea or la cifra de peste 14 milioane corone. Mai mult decât oricând am fost fericiți să vedem marea încredere ce n-au arătat-o deponenții institutului nostru.

Din împrumutul de războiu al statului prin deponenții noștri s'au subscris 871.900 corone, cuprinzându-se aici și suma de 100.000 corone subscrisă de institutul nostru.

Statul prin dispozițiile legale ale moratorului și închiderea bursei s'a n'uit a ușura referențele critice dintre d-nii și d-b.roi.

După izbucnirea războiului am sistat acordarea de împrumut noui și toate forțele noastre ni le-am concentrat întru asigurarea, aranjarea și lichidarea afacerilor pendente dela institut. Pentru ocrotirea intereselor clientelei noastre am făcut totul și ne-am năzuit a le face toate favorurile posibile atât la centrală cât și la filiale, cari încă s'au mișcat normal și în anul acesta.

Banca austro-ungară a fost silită a urca etalonul de interese la 8% pe cari mai târziu l'a scăritat la 6% și mai apoi la 5 și jum. procente. Sub toată durată crizei Banca Austro-Ung. precum și celelalte bănci creditoare ne-au dat tot sprîjnul, pentru care fapt le aducem aici mulțumitele noastre.

Pe lângă toate acestea, mulțumită temerilor de soliditate, pe cari ne-am pus noi dela început și pe cari se razimă toată activitatea noastră s'au simțit efectele unui progres sigur și constant. Așa credem, că această dezvoltare și progres, ne dă tuturora tot dreptul să fim mândri de aceste succese, — dar totodată ne impune și datoria de a lucra și mai departe tot cu mai mare zel și cinste în conducerea și ocrotirea atator interese mari depuse în a noastră și sub îngrijirea noastră.

O simplă comparație cu cifrele din bilanțul anului trecut ne încredințează și ne demonstrează aceste progrese, cari se observă la toate ramurile de operațiune, mai ales însă la fondurile institutului, crescând cu dotarea sumei din anul acesta de 126.436 76 la respectabila cifră de 2.251.308,55 cor., și averea activă a crescut cu 1.480.612,45 corone.

La compunerea bilanțului și stabilirea venitului net am fost conduși de principiele cele mai reale, ținând seama de crearea rezervelor latente în vederea viitorului, a intereselor acționarilor, creditorilor și a deponenților noștri.

ȘTIRI.

— 4 Martie v. 1915.

Arhiducele moștenitor pe câmpul de luptă. Din Viena se telegrafează: Arhiducele moștenitor *Karl Franz Ferdinand* a plecat ieri după amiază pe câmpul de luptă din nord.

Concederea soldaților pentru lucrările câmpului a fost arătată din partea guvernului, din motivul, că nănsorile cele mari au făcut în țara întreagă cu neputință începerea lucrărilor agronomice de primăvară. Când se vor fi ce concedierile, publicul va fi avizat pe calea presei.

Moartea unui fost arhiduce. Din Meran se anunță: În localitatea Untermais a fost înmormântat Duminecă *Ferdinand Burg*, fostul Arhiduce *Ferdinand Karl*, fratele decedatului moștenitor de tron *Franz Ferdinand*, și unchiul arhiducelui nostru moștenitor. Precum se știe arhiducele *Ferdinand Karl*, luând în căsătorie pe fiica profesorului *Zuber*, a renunțat la raiul de arhiduce luând numele de *Burg*. Moartea l-a provenit în urma unei boale de pept în München. La înmormântare au luat parte arhiducesele *Maria Terezia* și *Maria Anunciata*, ducele de *Parma* precum și o numeroasă asistență. Sicriul a fost coborât în cripta provisorie din localitatea Untermais de veteranii din acea localitate.

Știri din România. Dispoziția din legea prin care se prevede menținerea în armată încă un an a ofițerilor generali atîși de limita vârșei, privește pe d-nii generali *Culcer*, *M. Boteanu*, *A. Jarra* și *P. Vasiliu-Năsturel*. Dintre aceștia numai d-ji general *Culcer* urma să se retragă la pensie pe ziua de 1 Aprilie. Celalți ating limita la 1 Octombrie.

— Guvernul italian a făcut cunoscut guvernului român dorința sa de a conlucra la realizarea unor relațiuni comerciale de import și export, în sensul unor interese egale pentru ambele țări. Guvernul român a admis în principiu acest deziderat în așteptarea unor propuneri concrete.

Generali francezi grav răniți. Din Geneva se anunță: Răniile generalilor *Maunoury* și *Villaret* sunt extrem de grave. *Maunoury* a pierdut ochiul stîng, maxilarul i-a fost distrus. *Villaret* a fost lovit de un proiectil în frunte astfel că medicii vor trebui să procedeze la tăparea capului. D-ji *Poincare* a vizitat pe ambii generali. Medicii nu se arată neliniștiți.

Antichități prețioase. Din București se anunță: Comerciantul *Ion C. Stamatopol* din Mangalia, vînd la largi ghizduirile unui puț din curtea caselor, sale, la o adîncime de 3 metri, lucrătorii au găsit mai multe statuete și busturi de pămînt reprezentînd diferiți zei, în perfectă stare și foarte bine lucrate. Tot în ael loc s'au găsit câteva tipare de făcut statui și o platură de marmură albă pe care este sculptată o femeie stînd pe un scaun și alta în fața ei în picioare. În curînd, când lucrarea de zădăria a acelei puț, va ajunge în locul, unde s'au găsit obiectele, se vor face săpături mai largi.

Scumpetea în interiorul Rusiei. »Ruskoe Slovo« aduce știri despre creșterea scumpetei în interiorul Rusiei. Așa în ultimele șase luni, prețurile principalelor alimente au crescut enorm în guvernământul *Riesan*. După gazețele de informațiuni agricole, se arată s'a urcat în districtul *Riabok*, cu 64 la suta, în *Kassimov* cu 49, în *Orenburg* cu 46, în *Saraisk* cu 45 și în districtul *Riesan* cu 22 la sută. Faina de serac s'a urcat în termen mediu cu 25 la sută; ovășul s'a urcat în *Saraisk* cu 50, în *Orenburg* cu 65 și în *Riesan*, cu 40 la sută.

Inundațiile din județul Brăila. Din Brăila se anunță: Pe zi ce trece apele Dunării se revărsă tot mai mult, inundînd bălțile din județ și amenințînd satele situate pe ambele maluri ale fluviului. Dint' un raport sosit la prefectură rezultă că apele Dunării au inundat satul *Gura Gârșii*, pendinte de comuna *Berteștii* de j.s. Casele locuitorilor sunt înconjurate complet de apă. Vitele sâtenilor au fost îndepărtate din sat pentru a nu fi luate de curentul apei. Circulația în sat dela o casă la alta se face cu ajutorul bărcilor. Asemeenea și revărsarea apelor din canalul *Măeș* a produs ravagii, din care cauză comunicația întâmpină dificultăți.

Jocul de cărți în cafeașe. În urma ordinului căpitănuu poliției din Brașov, privitor la ora de închidere a cafeașelor, este oprit și jocul de cărți după orele 2 noaptea.

Apolo-B.O. Program pentru Joi și Vineri: Serată *Henny Porten*: *Journal-Messier* (Actualități), »Norocul perdut« (Dramă mimică în 4 acte cu *Henny Porten* în rolul principal). — Cele mai noi actualități de pe câmpul de luptă austro-ungară. »O! Acest cap!« (Umor) *Soția înșelată* (Dramă), *Modul de lecurire al Brigitei* (Umorească).

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu & Brănișce & Comp.
Redactor responsabil: **Ioan Lacea**

Avis!

Am onoarea a aduce la cunoștința stim. mei mușterii, că am sistat deocamdată în cele două prăvălii-filiale ale mele din

l'argul Cailor Nr. 15 și Strada Porții Nr. 5

vînzarea de pâine începînd de azi (17 Martie) din cauza lipsei de făină.

În prăvălia mea principală: din *Strada Caterinei Nr. 34* se poate însă cumpăra pâine, până când va mai ajunge rezerva făinei, dar numai înainte de-amezi.

Cu stimă.

Fritz Kotzbacher
Brutar.

Negot nou de vâpseli de primul rang.

Aduc la cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în

Brașovechi, strada lungă, No. —

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de vâpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate.

38-50

Serviciu solid.

N. ARSU, vâpsitor de odăi și comersant de vâpseli.